herpy

GEKKOER

Tiger thick-toed gecko

Pachydactylus tigrinus

En lille, kraftigt bygget klippegekko med tværbånd i brunt og creme, som minder om en tigers tegning. Den lever i savanne og klippeterræn i det sydlige Afrika og er nataktiv. Der findes kun lidt viden om pasningen, så rådene bygger på levested, klima og beslægtede arter.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Pachydactylus capensis tigrinus; Pachydactylus capensis rhodesianus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**9-11 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**5-10 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende og klippeboende**
Biotop	**Savanne og klippeterræn**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**40 × 30 × 30 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**30-33 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**30-50 %**
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**55-75 dage** ved 26-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er hverken opført i CITES eller i EU's forordning om handel med vilde dyr (338/97), så der kræves ingen CITES- eller EU-tilladelser ved køb og salg. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav. Arten ses sjældent i handelen, så vælg dyr, der dokumenteret er opdrættet i fangenskab.

Om arten

Pachydactylus tigrinus er en lille, kompakt gekko i slægten *Pachydactylus*. Kroppen er kraftig, hovedet bredt, og tæerne er korte og tykke. Tegningen er mørkebrune tværbånd på en lysere bund i brun og creme, og den har givet arten navn: *tigrinus* kommer af latin *tigris*, tiger. Dyret måler omkring 9-11 cm inklusive hale.

Arten blev beskrevet i 1921 af Van Dam som en varietet af *Pachydactylus capensis*, og den har i en periode været ført som en underart af den. I dag regnes den som en selvstændig art. Der findes ikke noget etableret dansk navn.

Pasningen i fangenskab er kun sparsomt beskrevet. Arten er æglæggende, og der klækker langt flere hunner end hanner ved alle temperaturer, hvor æggene kan udvikle sig. Tal for levetid, kønsmodenhed og kuldstørrelse er ikke dokumenteret og er her lånt fra nært beslægtede *Pachydactylus*-arter.

Udbredelse og levested

Arten lever i det sydlige Afrika: i Zimbabwe, det nordlige Sydafrika (det tidligere Nordtransvaal, i dag Limpopo), det østlige Botswana og det vestlige Mozambique. Typelokaliteten er Blinkwater ved Brak River i Zoutpansberg-distriktet i det nordlige Sydafrika.

Arten er på IUCN's rødliste vurderet som livskraftig.

> **Oprindelig udbredelse:** Zimbabwe, Sydafrika, Botswana og Mozambique.

LEVESTED

Arten findes i åbent savanneland og buskads med klippefremspring, stenrøser og træer. Den sidder i klippesprækker, under løs bark og bag afskallede flager af sten om dagen og kommer frem efter mørkets frembrud.

Klimaet er subtropisk med varme, regnfulde somre og tørre, køligere vintre. Gekkoen undgår dagens sol og holder sig i skjul. Varme dage, køligere nætter og en tør vinter er det mønster, terrariet skal efterligne.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Pachydactylus tigrinus*. Rådene bygger på levested og klima og på bedre kendte slægtninge fra samme del af Afrika, især *Chondrodactylus turneri*, der lever i samme område og har lignende krav, men bliver betydeligt større.

Et par kan holdes i et terrarie på mindst 40 × 30 × 30 cm (længde × bredde × højde), og større er bedre. Indret det med bagvæg af kork eller sten, flade klippestykker og barkstykker, så dyret kan presse sig ind i smalle sprækker. Bunden skal være tør, sandblandet jord eller sand i et lag på 3-5 cm. Tunge sten skal stå direkte på bunden, så de ikke kan skride. Sørg for flere skjul, både i den varme og den kølige ende.

Terrariet skal ventileres godt, og låget skal slutte tæt, for gekkoen er hurtig og klatrer på klipper og bagvæg.

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 24-28 °C, og under en varmelampe eller på en sten under lampen 30-33 °C. Om natten skal temperaturen falde til 18-22 °C. Der skal altid være en kølig ende, så dyret kan vælge. Tallene er lånt fra beslægtede arter i samme klima.

En vinterpause med lidt køligere og tørrere forhold på omkring 15-18 °C om natten svarer til artens klima, men det er ikke dokumenteret, om den er nødvendig for at få avl i gang.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Arten lever i tørt til halvtørt terræn. Hold luftfugtigheden omkring 30-50 %, og forstøv let en gang imellem på bagvæggen om aftenen, så dyret kan drikke dråber. Underlaget skal blive tørt igen i løbet af dagen. Et lille, fugtigt skjul (en kasse med let fugtig mos eller vermiculit) hjælper ved hudskifte.

Hav altid en lav vandskål med frisk vand.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er nataktiv og opholder sig i skjul om dagen. UVB er derfor ikke afgørende, når foderet pudres med kalk og D3. Gives der UVB, skal det være et svagt rør (Ferguson-zone 1) over en del af terrariet, så dyret kan trække sig i skygge. Lyset er tændt 12 timer i døgnet, og natten skal være mørk.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Pachydactylus tigrinus lever af insekter. Fårekyllinger, små dubia-kakerlakker, melorme og græshopper i passende størrelse er et godt grundfoder. Byttet skal være mindre end afstanden mellem dyrets øjne. Voksne fodres to til tre gange om ugen, unge dyr oftere.

Pudr foderet let med kalk, og giv kalk med D3 jævnligt, især hvis der ikke er UVB. Tag levende rester ud bagefter.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Gekkoen er nervøs og hurtig og egner sig bedre til at blive set på end til at blive håndteret. Tag aldrig fat i halen, som kan afkastes.

Det sociale liv er ikke dokumenteret hos arten. Hold dyrene enkeltvis eller i par i et rummeligt terrarie med mange skjul, og skil dem ad ved jagt, bid eller dyr, der holder sig væk fra foderet. Flere hanner sammen bør undgås.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsmodenhed og kønsforskelle er ikke dokumenteret i detaljer for arten. Hos *Pachydactylus*-arter har hanner typisk forstørrede skæl eller porer og en tykkere halerod, men kønnet bør kontrolleres hos voksne dyr, før et par sættes sammen. Tidspunktet for kønsmodenhed er ikke dokumenteret.

PARRING

Parringsvaner er ikke dokumenteret for arten. Hos beslægtede arter starter parring typisk efter en kølig, tør vinterpause, når temperaturen igen hæves. Sæt kun et par sammen, når begge dyr er udvoksede og i god foderstand, og hold øje med, om hunnen bliver jaget.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten er æglæggende. Kuldene er små, typisk 1-2 æg ad gangen, og tallet er lånt fra beslægtede arter. Antal kuld pr. sæson er ikke dokumenteret. Giv hunnen en lille kasse med fugtigt sand eller vermiculit som læggested, og giv ekstra kalk og foder, mens hun bærer æg.

INKUBATION

Æggene har hård skal. Flyt dem så lidt som muligt og uden at dreje dem. Inkubér dem ved 26-30 °C i fugtig luft. Tiden til klækning er ikke dokumenteret for arten; hos beslægtede arter er den 50-75 dage, og her er den sat til 55-75 dage. Kønnet afhænger af temperaturen, men ved alle temperaturer, hvor æggene klækker, bliver langt de fleste unger hunner. Der er altså ingen temperatur, der giver flest hanner.

OPDRÆT AF UNGER

Unger skal have de allermindste insekter: nyklækkede fårekyllinger og små springhaler. Hold dem enkeltvis eller i små grupper med skjul, let forstøvning og kalk i foderet. Størrelse ved klækning og vækst er ikke dokumenteret for arten. Vej og mål ungerne jævnligt for at følge udviklingen.

Sundhed og typiske fejl

Der er ingen artsspecifik viden om sygdomme hos *Pachydactylus tigrinus*. De typiske fejl hos tørlandsgekkoer er:

- For meget fugt. Vådt underlag giver mug, hudproblemer og luftvejsinfektioner.
- Kalkmangel (knogleskørhed), især hos unge dyr og avlshunner. Brug kalk og D3.
- Fastsiddende hudrester på tæer og halespids. Giv et lidt fugtigt skjul, og løsn resterne forsigtigt.
- Tabte haler. Halen vokser ud igen, men får aldrig sin oprindelige form.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser i flere uger eller er slapt.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.